

Jadwiga Rauhutowa, Boško Babič, Witold Hensel

Debrešte, S. R. Macedonia. Stanowisko "Gradište"

Informator Archeologiczny : badania 14, 284-285

1980

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

zapewne z letnimi pobytami pod namiotem. Można ją datować na IX-X wiek.

W trakcie prac zbadano również stanowisko Lumeira położone na wschodnim brzegu rzeki, naprzeciw wyspy. Odczyszczono grób skalny z okresu partyjskiego, który nie dostarczył niestety żadnych znalezisk. Stwierdzono też bardzo gęstą koncentrację ceramiki asyryjskiej na płaskowyżu wschodniego brzegu. Są to zapewne pozostałości czasowych obozowisk wojskowych naprzeciw fortecy na wyspie.

Badania będą kontynuowane, przede wszystkim z zamiarem lepszego zbadania warstwy asyryjskiej.

JUGOSŁAWIA

DEBREŠTE, S.R. Macedonia
Stanowisko "Gradište"

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury
Materiałnej w Warszawie
Instytut Kultury
Starosłowiańskiej w Prilepie

Badaniami kierowała ze strony polskiej dr Jadwiga Rauhutowa, ze strony macedońskiej dyrektor Instytutu Kultury Starosłowiańskiej w Prilepie dr Boško Babić. Nadzór naukowy sprawował prof. dr hab. Witold Hensel. Siódmy sezon badań. Finansował Instytut Historii Kultury Starosłowiańskiej w Prilepie. Osadnictwo późnorzymskie, wczesnobizantyjskie i wczesnośredniowieczne.

W roku sprawozdawczym kontynuowano badania na Stanowisku "Gradište" w miejscowości Debrešte.

Do ważniejszych wyników tegorocznych można zaliczyć, przede wszystkim odsłonięcie całkowitego rzutu poziomego fundamentów fortalicjum gockiego z IV-V wieku. Mury tej budowli o szerokości do 1,80 m wzniesiono z kamieni na grubej warstwie zaprawy wapiennej.

W części wschodniej badanego terenu, w pobliżu absydy bazyliki z VI wieku odsłonięto natomiast fragment lica wewnętrznego muru obwodowego twierdzy wczesnobizantyjskiej. W murze znajdował się otwór o wymiarach 30 x 30 cm ze starannie wykonanym stropem i dnie wyłożonym płytkami kamiennymi, którego funkcja nie jest obecnie jasna. Nie wykluczone, że otwór ten przechodził przez całą szerokość muru.

Wśród zabytków architektonicznych znajduje się, odsłonięta na wtórnym złożu marmurowa stela grobowa z wyobrażeniem rodzinnej sceny figuralnej i starogreckim napisem wyrytym poniżej. Pochodził

ona zapewne ze znajdującego się w pobliżu, w odległości około 100 m na wschód od bazyliki cmentarza z I-III wieku n.e.

Materiał zabytkowy jest nadal liczny, różnorodny i chronologicznie zróżnicowany. Z okresu poprzedzającego osadnictwo słowiańskie pochodzą m.in. ułamki naczyń szklanych, szkła okienno- oraz pojedyncze okazy szkła mozaikowego, a także różnokształtne płytki ceramiczne z posadzki. Wśród zabytków słowiańskich z VII-XI wieku znajdują się, liczne w tym sezonie, ułamki naczyń glinianych, jajko gliniane o przeznaczeniu zapewne kultowym oraz brązowe okucia zakończenia pasa, sierp żelazny, części uzbrojenia oraz różne wyroby z gliny. Pochodzą one z rozproszonego w tym miejscu osadnictwa słowiańskiego.

SUDAN

KADERO

Polska Stacja Archeologii
Śródziemnomorskiej UW
w Kairze we współpracy
z Muzeum Archeologicznym
w Poznaniu

Badaniami kierował doc.dr hab. Lech Krzyżaniak z Muzeum Archeologicznego w Poznaniu. Finansowała Stacja AŚ w Kairze. Ósmy sezon badań. Osada i cmentarzysko neolityczne /około 4000 p.n.e./ i cmentarzysko meroidckie.

Kontynuowano badania osady neolitycznej, hipotetycznego kraalu dla bydła i odkrytych w jego obrębie pochówków neolitycznych. W sumie wyeksplorowano 120 m² powierzchni stanowiska.

W północnej części osady, dotąd nie badanej wykopaliskowo, założono wykop o powierzchni 16 m², w którym stwierdzono bogatą zawartość kulturową o cechach typowych dla inwentarza neolitu środkowo-sudańskiego, podobną do uzyskanej - w toku wcześniejszych kampanii - w południowej części osady w Kadero. Z wykopu pobrano także próbki do datowania C-14.

W celu dokładniejszego wyjaśnienia funkcji rozległej, centralnej partii pagórka w Kadero w lokalnym systemie osadniczym /przypuszczalnie kraalu/, założono tam wykop sondażowy o powierzchni 104 m² i długości 52 m. Przecinał on teren znajdujący się pomiędzy południowym a północnym depozytem osadniczym na pagórku. Nie stwierdzono w tym wykopie warstwy osadniczej. Odkryto natomiast 6 pochówków neolitycznych. Związki w grobach złożono w pozycji z nogami silnie podkurczonymi, na boku, głowami zorientowanymi na zachód. W jednym znaleziono fragment dużego naczynia "kuchennego", w innym - małą, zdobioną misę ceramiczną; w dwóch wśród kości szkieletu ludzkiego znaleziono małe, odhupkowane ostrze kamienne o bliżej nieznanym celu /groty strzał do łuku?/. Groby te, podobne do innych odkrytych